

Sådan en som Emily

Anmeldelse: *Emily forever* af Maria Navarro Skaranger

Emily er ung og gravid, *åh nej*. Barnets far forlader hende og er eftersøgt af politiet, *åh nej!* Og så arbejder hun i supermarkedet og ser fjernsyn i sin fritid. Man ville i mange henseender råde hovedkarakteren i norske Maria Navarro Skarangers roman *Emily forever* til at rykke livet op med roden og se, hvad det ellers har at byde på – både for Emilys og for barnets skyld. Det råd bør sådan en som Emily følge, så vi andre kan få dulmet vores sammentrækkende medlidenhed og samtidig få spændt buen til en dramatisk dannelsesfortælling.

Fortælleren vil imidlertid noget andet. Fortælleren vil hjælpe læserens bedemandsansigt på vej ved at sige: ”Stakkels hende, der hedder Emily”. Til gengæld er blikket på staklen helt fra begyndelsen omgivet af et tykt, ironisk lag:

”Et øjeblik forstår Emily, at hun er blevet forladt, men kun et øjeblik. Hvis man ser på hende netop da, får hun store, mørke, trætte øjne (man bliver så forfærdeligt træt af at blive forladt), hun ser helt ulykkelig ud. Men da hun finder tyve tusind kroner i en plasticpose

under en pude i soveværelset og har talt alle pengene, lyser hendes øjne op igen.”

Emily gebærder sig som en forladt parentes i verden, men evner for nu at modtage disse umiddelbare gevinster, der alligevel aldrig skal bruges til at lægge livet om. Den eneste måde at sluge den til tider vulgært ironiserende fortællestil på er at acceptere, at Emily ligesom bare *er*. Ellers gør fortælleren sit for at lede læseren op på en bjergtop, hvor man på den ene side kan falde ned i overgribende medlidenhed eller omvendt gå med på den endelige dom, at *sådan nogle som Emily* jo også lidt selv er skyld i det.

Mulighed nr. to spiller romanen sublimt på, når spørgsmålet om social arv bliver stillet, idet vi præsenteres for den evigt bekymrende mors skrupler, om hvorvidt Emily mon har valgt karakteren *den forladende far* som partner, fordi Emilys mor selv var *den forladte mor*? Burde Emily ikke have lært noget her? Burde Emily ikke have været lidt mistroisk, da kæresten Pablo med lagerjobbet blev ved med at give hende pengegaver i kontanter og andre overdådige ting? Eller da han lige går ind på soveværelset i to timer for at ”fikse noget”, kommer ud med en pakket taske og får akavet øjenkontakt med Emily, der ligger på sofaen, søvndyssende og fjernsynsdrukken, før han forlader hende. Accepterer hun ikke blot sin skæbne i dette øjeblik? Er hun realistisk eller bare doven?

Emily kommer desuden også ud for ting i sit liv, som er konkret gods for både psykiateren og den medlidende læser, og man siger igen: Stakkels hende, der hedder Emily. Men så kaster fortælleren en parentes ind i linjerne: ”(nu bliver hun straks til en voldtaget tynd

blomst, der stikker op af jorden)". Man bliver bevidst om, hvor lidt autonomi man evner at tilskrive en forladt, ung, gravid kvinde, samtidig med, at den moderne læsers trang til på den anden side at gøre hende dramatisk viljestærk også skydes ned – allerede helt i begyndelsen af romanen: "Man tænker måske, at Emily er en stærk og tydelig kvindeskikkelse, men nej, Emily er svag svag..."

I sprækkerne af Emilys forladthed må man til gengæld også indstille sig på, at sådan en som hende også kan modtage og gribe, ja, endda har ret til små eksplosioner af det gode midt i al kontanthjælpen og den ugidelige børnepasning – som f.eks. et begærligt blik fra den socialt akavede præstenabo. Denne følelse, der minder bare *lidt* om ekskærestens forelskelse: "Pablo havde fået Em til at føle sig som en kendt (?)".

Romanen brillierer i samspillet mellem disse nuttede, men alligevel ekstremt rammende beskrivelser og så fortællestilens fine, ironiserende vekselvirkning mellem samfundets blik på Emily og så Emily i sig selv. For karakteren, som hun præsenteres af fortælleren, er igen dækket af en uvished, bl.a. ved at den indre monolog konstant opfølges af et "(?)" som en usikker teenagers følelsessprog.

En relativt udramatisk roman med en så overgribende fortællestil må til gengæld heller ikke være meget længere end disse 186 sider. Ironien og spejlingen af læseren er i fare for hurtigt at blive udvandet, men *Emily forever* slutter heldigvis lige før, man bliver immun overfor udstillingen af en selv som læser, som seer, og som borger. Romanen efterlader læseren i momentet, hvor det nedladende blik på den sørgelige skæbne er blevet kørt langt nok op i en spids, men ikke så

langt, at ironien frafalder. Blikket kan stadig vendes om, og alt dette uden reelt at moralisere. Dét er et håndværk.

Tidspunkt: 19-04-2023

Forfatter: Maria Navarro Skaranger

Titel: Emily forever

Oversat af: Camilla Christensen

Sider: 189

Pris: 249,95

Forlag: Gutkind

Facebook < <https://www.facebook.com/litteraturnu>> / Instagram < <https://www.instagram.com/litteraturnu.dk/>>

Hjemmesiden er lavet i samarbejde med Hilsen IT < <https://hilsen.it/>>